

LBRIS

We know
books

Eugen MATZOTA
A treia cheie

Povestea unui tărâm pierdut...

EDIȚIA A DOUA

(revăzută, rescrisă, mai ALTfel...)

2022

CUPRINS

Despre autor	7
Subtilitățile firescului	9
Poveste fără de sfârșit	13
Gară pentru trei	19
Ultimul tren	29
Singur pe lumea asta	37
Și aici, și acolo...	45
Frigul de Sânziene	53
Și chiar totu-i deșertăciune?	61
Oglinda fără de sfârșit	71
Vreme este sa plângi și vreme să râzi	79
Vânare de vânt	87

Poveste fără de sfârșit

LIBRIS

We know
books

Ion citea cu nesat un vechi ziar din New York, mai exact vreo câteva pagini pe care le găsisese în pod, scotocind undeva în spate, acolo unde mai mereu se auzeau chițâind șoarecii. Acolo găsisese un articol despre Oradea de dinainte de război.

Sigur că el ar fi fost oricum pasionat de asta, dar ceea ce-l atrăsese ca un magnet fusese fotografia care-l arăta pe povestitor. Era un bărbat elegant, care-ai fi spus că e chiar Profesorul, acel om ciudat care stătuse pe aceeași stradă, când era în clasele primare, la doar două case de el.

"*Era aproape la fel,*" gândi Ion și poate chiar așa și era. Dintr-o dată, acea poză veche sepia începu să pară cumva mai plină de viață, culorile apăruseră și ele iar profesorul, pentru că acum era sigur că acesta era cu adevărat el, se schimba într-un fel de om viu.

Oricum, era suficient de viu ca să-l ridice pe Ion de pe scaunul lui ca pe un fel de jucărie, în timp ce acea imagine care devenea din ce în ce mai mare ajunsese la dimensiunea lumii sale de azi.

Și uite așa, Ion fu aruncat brusc acolo, în mijlocul acelor vremuri din vara anului 1939. Mai mult decât atât, se părea chiar că un tren special trăgea undeva dincolo de platforma principală, exact în acel moment în timp.

Dacă era acel moment dn timp, desigur...

Mai mult, i se părea că mulți dintre cei care locuiseră pe strada lui cu mult înainte de nașterea sa se pregăteau să urce în vagoane.

Totul era foarte bine organizat de un grup de oameni, condus de Profesor. Mai era și un preot ortodox, ca și o doamnă elegantă, căreia amândoi îi spuneau ciudat și cumva impersonal *Dumneaei*. Veniseră cu toții nu cu mult timp în urmă de peste munți, din Vechiul Regat.

De unde ar fi putut afla el asta, Ion nu știa, la felcum nu știa de ce este acolo, atunci. De un lucru era sigur: că va afla, până la urmă, căci totul are un rost...

Conform unor liste clare, fiecare familie care urca în tren primea, pe lângă biletul de tren, și o sumă de bani pe care o scotea de fiecare dată Părintele dintr-o ladă mare, zgâriată pe toate părțile, dar foarte valoroasă, după cum se vedea pe fețele celor ce primeau banii.

Lui Ion, care avea așa, un dar de-a se lăsa purtat de puterea gândului, sau poate altfel, cum nu ne este nouă, celorlalți, dat a înțelege, nu-i scăpă un amănunt șocant chiar și pentru el. Ion nu se mira chiar așa, cu una, cu două.

Cei de-acolo, din acea clipă poate unică în timp, chiar n-aveau cum să înțeleagă, poate și pentru că nu era ceva care să li se arate lor, atunci, pe acea lume.

Ion văzuse că, pe lângă faptul că toți aceștia erau ca de pe altă lume, și doar dacă te uitați cum sunt îmbrăcați și-ai fi văzut faptul că veniseră din Vechiul Regat, nu putea fi niciun motiv serios ca Părintele să aibă pe el niște blugi. Asta fără a mai pune la socoteală de ființa aia ciudată ce semăna cu-o sperietoare, așa clăie de păr avea în cap, cu un tricou pe care scria cu litere mari "Make Love Not War".

Ion, dacă nu s-ar fi speriat de această idee, ar fi înțeles bine ce-i cu aceștia atunci acolo, și înapoi, dar și înainte în timp, sau, poate, între timpuri.

Cei care treceau prin fața acestui comitet, ca să-i spunem așa, se grăbeau, purtând cu ei nu prea multe bagaje spre trenul care era tras mai departe de peron, în direcția opusă Bucureștiului, pe care chiar scria: "*Tren special Oradea – Marsilia*". Credeau, probabil, că se vor întoarce mai încolo după alte lucruri.

Așa cum povestea Profesorul, toți cei care plecau erau fericiți, pentru că norul războiului plutea deja peste Europa, iar ei, ca mai mereu, erau ținta Noii Ordini. Cei care-i ajutau să

plece știa mai bine decât ei că-i salvează de la moarte, dar nu le spuneau asta, doar îi încurajau cu un zâmbet.

Nu toți crezuseră că lumea se va schimba atât de mult, încât să lase aproape tot și să plece în America, drept care trenul nici nu era prea lung. Mulți mai credeau că există un "mai târziu."

"Ceva mai târziu, trenurile ce plecau la Auschwitz aveau să fie mult mai lungi", spunea cu tristețe Profesorul, *"dar tu singur nu poți schimba tot."*

Așa că, la un moment dat, când lista se termină, impiegatul sosi special la acea linie îndepărtată, ca să dea drumul acestui tren cu totul și cu totul special, așa cum avea Ion să înțeleagă mai târziu.

O ploaie torențială se porni din senin și impiegatul abia avu timp să vadă trenul plecând cu bine, că se întoarse fugind și ținându-și șapca cu mâna.

Astfel, nici nu mai băgă de seamă că acolo unde fusese lada fermecată, Profesorul, Părintele și Doamna, acum nu mai era nimic, nicio urmă, ca și cum nici n-ar fi fost, și poate chiar așa și era...

Mai târziu, mult prea târziu, Ion înțelesese că, pentru cei care plecaseră atunci, acei pasageri norocoși, acesta fusese oricum ultimul tren al vieții lor viitoare pe această lume...

Gară pentru trei

Ați băgat de seamă cumva că gările au un ceva fascinant în ele, un ceva anume, ceva care ne face să ne simțim înăuntru altfel decât înainte de a trece de porțile lor?

Doar apropierea de ele te face să te simți ca și cum ai fi deja într-o altă lume, îndepărtată sau nu, nici nu mai contează. Oricum, este una care nu poate fi nicicum ca lumea ta banală, cea care se repetă obsedant, zi după zi, noapte după noapte, vis după vis.

Aici, în lumea gărilor, parcă ești într-un alt timp, și poate chiar ești. Este un timp care nu știi dacă trece neapărat mai repede sau dacă nu cumva stă pur și simplu pe loc.

Oricum, el se întretaie cu timpul fiecăruia care vine sau pleacă și totul pare a fi mai degrabă un fel de vacarm de sunete care te prinde și pe tine în vârtejul lor.

Sigur, la toate astea se mai adaugă și trenurile, fascinația lor, că doar de aia se joacă nu doar copiii cu trenulețele, ci și oamenii mari și serioși de felul lor, ca să nu mai spunem de locomotivele acelea cu aburi, care sunt atât de romantice.

Or mai fi și oamenii care vin și pleacă din și spre alte lumi, ori poate oamenii dragi pe care-i aștepți și care vin, până la urmă, de-ți umplu sufletul de-o fericire care te ridică la cer. Poate nu e altceva decât sentimentul acela profund că se va schimba ceva în viața ta banală, cine mai poate ști?

Ion, ajuns și el pe această lume agitată, veselă și tristă în același timp, se oprise chiar pe marginea ei, la peron, și se uita de-a lungul liniilor lucitoare, gândind că trebuie și ele să se-ntâlnească odată și-odată, oricât de paralele-ar fi.

E ca și cum ar fi două universuri ce nici nu vor s-audă unul de altul, sau nici măcar nu știu unul de altul, dar sunt mereu împreună, căci sunt legate de dinainte de-a-ncepe timpul nostru.

N-avea deloc vreun motiv să fie bucuros, că, uite, chiar de-aici, de la peronul acesta strălucind de-atâția pași, de aici